

GOSTILNIČARSKI LIST

STROKOVNO GLASILO „ZVEZE GOSTILNIČARSKIH ZADRUG“ V MARIBORU

Uredništvo in uprava v palači Pokojninskega zavoda. — Oglasi se računajo v oglasnem delu Din 0.75 od m/m in stolpa, v tekstnem delu in na zadnji strani pa Din 1.— od m/m in stolpa. — Člani gostilničarske »Zveze« dobivajo list brezplačno.

Štev. 5.

Maribor, dne 28. maja 1930.

Leto VIII.

Sijajna manifestacija gostilničarjev dravske banovine

Že v zadnji številki našega lista smo povdarjali važnost naše deputacije pri banu, kateremu je prvič gostilničarstvo naše banovine sporazumno in enotno predložilo naše težnje in predloge. To je bil seveda samo predakt temu veličastnemu zborovanju gostilničarskih zadrug, ki se je vršil dne 12. t. m. v Celju. Tu so se sestali načelniki in pooblaščeniki odborniki naših organizacij iz cele Slovenije, da se spoznajo, da se posvetujejo in da se porazgovore o ukrepih, katere je treba podvzeti v obrambo našega obstanka. Pozvali smo oblasti, zbornico in časnikarstvo, poklicali smo torej one, ki so zainteresirani na naši obrti. Poklicali smo jih tudi radi tega, da sprevidijo, da niso tožbe in prošnje, ki jih sprejemajo od naših organizacij, samo tožbe in prošnje poedincev, temveč, da jih podpira in z njim soglašajo sleherni gostilničar dravske banovine. Menda je število prisotnih delegatov podučilo o tem naše oblasti. Velika dvorana hotela »Evrope«, nabito polna, se je včasih razlegala v oglušujočem razburjanju, ko je množica glasno dajala duška svoji odločnosti o priliki čitanja resolucij. V resnici, kritično stanje naše obrti je prišlo do kulminacije in mora se odločiti v najkrajšem času ali so od večje koristi za splošnost vinotoči pod vejo in če so za razvoj tujškega prometa in za kritje krajevnih potreb neobhodno potrebne točilnice. Seveda ne smemo pozabiti tudi na privatne kuhinje, katerih mrgoli po mestih in industrijskih krajih, kakor tudi ne konzumna društva in nabavljalne zadrug. Ali naj omenimo še one nesrečne predpise, ki so izpodrinili dobra določila obrtnega zakona. Prepričani smo, da bi nikdar ne zašla naša obrt v tako krizo, kakor je danes, če bi obrtni zakon v pogledu gostilničarstva ostal še nadalje v veljavi in če bi odločale upravne oblasti namesto finančne oblasti, ki gleda v prvi vrsti na svoje blaginje. Trdno smo prepričani, da so sedaj osebe na krmilu države, ki imajo smisel za blagor ljudstva in da so pripravljeni odpraviti enkrat za vselej one ovire, ki zadržujejo razvoj našega stanu. Ne pozabimo, da daje ravno gostilničarska obrt neposredno največ zaslužka vsem narodnim slojem, to pa je le tedaj mogoče, če lahko samo živi in če vzdržuje svoje obrate na oni višini, kakor zahteva tujski promet. Pomnimo še, da se ravno po nas sodi kultura naroda in blagostanje, ki vlada v državi.

V naslednjem podajamo v celoti poročilo o poteku tega velevažnega zborovanja, ki se je vršilo po sledečem dnevnem redu:

1. Pozdrav predsednika Gostilničarske zveze v Mariboru.
2. Volitev predsednika zborovanja.
3. Razgovor o nameravanem povišanju cen piva.
4. Obrtni zakon.
5. Vinotoči in točilnice.
6. Privatne kuhinje.
7. Nabavljalne zadrug in konzumna društva.
8. Odprava trošarinskih registrov.
9. Banski sosveti in občinski zastopi.
10. Avtor — centrala d. d. in glasbene takse.
11. Skupni tisk.
12. Središnji savez v Beogradu in naše stališče.

13. Resolucije.

14. Slučajnosti.

Načelnik mariborske gostilničarske zveze je otvoril nekako ob 9. uri zaupno predzborovanje, katerega se je udeležil tudi zastopnik Gostilničarskega udruženja savske banovine gosp. Ostojčič. Pri tem tajnem zborovanju se je obravnavalo posebno vprašanje glede cen piva s posebnim ozirom na prispela poročila ravnateljstva pivovarn, da je pripravljeno prevzeti samo polovico banskih trošarinskih poviškov. Po prihodu odposlancev zveznega ožjega odbora iz Ljubljane na čelu z gosp. Franc Kavčičem, dolgoletnim velezaslužnim načelnikom ljubljanske zadrug, kakor tudi načelnikom gostilničarske zveze v Ljubljani, je otvoril g. Franc Zemljič zborovanje z nekako sledečim nagovorom:

Slavni zbor!

Otvorjam današnje zborovanje ter pozdravljam zastopnika kr. banske uprave v osebi gosp. zadrugno-obrtnega nadzornika I. Založnika, gosp. dr. Pretnerja, odposlanca Zbornice za trgovino, obrt in industrijo, kakor tudi odposlanca policijske uprave v Celju in vse prisotne časnikarje naših dnevnih listov. Posebno pozdravljam gosp. tajnika Gostilničarskega udruženja v Zagrebu, Ostojčiča, g. načelnika Zveze gostilničarskih zadrug v Ljubljani, Kavčiča Franca, kakor vse ostale tovariše iz cele dravske banovine, ki so se radi odzvali našemu pozivu na današnji velepomembni sestanek. Istotako pozdravljam prisotne odposlance odbora za zgradbo naše gostilničarske pivovarne v Laškem, ki naj pomeni prvi korak k samoosvojitvi našega stanu. Predno preidem dalje, moram s težkim srcem sporočiti vsem tovarišem nenadno smrt odličnega našega sobojevnika g. Janko Karbaša, načelnika Gostilničarske zadrug v Gornji Radgoni. Dovolite, da vas pozovem, da zakličete temu inteligentnemu in jako agilnemu tovarišu trikratni »Slava!« (Prisotni vstanejo in se pridružijo pozivu načelnika.)

Posebno pa čutimo ob tej svečani priliki svojo dolžnost, da se poklonimo v ljubezni našemu vladarju Nj. Vel. kralju Aleksandru I. ter da mu s tega zborovanja pošljemo brzojavko, ki naj tolmači našo globoko udanost do njega, kakor tudi do njegovega Kraljevskega doma. Predlagam, da se odpošlje brzojavka s sledečim besedilom:

»Njegovemu Velič. kralju Jugoslavije, Beograd. Gostilničarji dravske banovine pozdravljajo o priliki

zborovanja v Celju svojega vladarja z vzklikom, da živi Nj. Vel. in ves kraljevski dom.«

Nadalje predlagam, da se pozdravi brzojavno tudi gospod ministrski predsednik, ki budno motri razvoj naše obrti.

»Gosp. ministrskemu predsedniku, Beograd. Gostilničarji dravske banovine, zbrani na sestanku v Celju, razmotrivajoč težavni položaj gostilničarskega stanu, Vam sporočajo najudanejšje pozdrave in prosijo Vase zaščite.«

Istotako treba, da se spomnimo našega ministra za trgovino, obrt in industrijo s sledečo brzojavko:

Gospodu ministru za trgovino in obrt, Beograd. Zbor 58 gostilničarskih zadrug dravske banovine Vam pošilja pozdrave. Načrt obrtnega zakona smatramo načelno dobrim, če osvojite predložene spremembe, specijelno glede točilnic (bifejev) in točenja vina lastnega pridelka. Smo za obstoj dosedanjih strokovnih organizacij in za enotne zbornice s posebnimi avtonomnimi gostilničarskimi odseki.«

Smatram nadalje za potrebno, da se obvesti tudi naš prvi ban dravske banovine o današnjem našem zborovanju in da se ga obenem pozdravi in ponovno opozori na naš težak položaj sledeče:

»Gostilničarji dravske banovine, zbrani v Celju, pozdravljajo svojega bana s prošnjo, da uvidi težak položaj našega stanu in nas obvaruje popolne propasti.«

Gospodje! Sila razmer je zahtevala današnji razgovor. Odveč bi bilo povdarjati naše težave, ker so ja vidne in katere opazi lahko vsakdo, ki količkaj zasleduje gospodarske pojave v naši državi in banovini. Ne oporekamo, da smo mi edini trpini tega časa, ker vemo, da hira celo gospodarstvo na zlih posledicah neracionalnega gospodarstva prejšnjih dob. V tem pa nikakor ne iščemo svoje tolažbe. Pomoč nam je nujno potrebna in ta mora priti takoj, ker smo že izčrpali vse svoje moči. Ta sestanek naj velja vsem kot resen opomin, da se ne more po tej poti dalje, če se noče uničiti naš trud in skrb vseh let našega obstoja. V to svrhu bomo danes ob prisotnosti zastopnikov oblasti, korporacij in javnosti obravnavali naše težnje in upamo, da se ne bo smatral ta sestanek samo kot običajni pojav v društvenem življenju, temveč kot resen klic in prošnja merodajnim krogom, da naj vendar v korist vseh slišijo klic onega, ki stoji pred poginom.

Po pozdravnem govoru načelnika so pozdravili navzoče delegate še g. načelnik Franc Kavčič, gosp. dr. Pretnar, kot obrtni referent zbornice za trgovino in obrt, gosp. I. Založnik, kot zadrugno-obrtni nadzornik in odposlanec kr. banske uprave, kakor tudi gosp. D. Bernardi, kot načelnik Gostilničarske zadrug v Celju.

Na to se je prešlo na drugo točko dnevnega reda in je bil na splošno zahtevo izvoljen za predsednika zborovanja gosp. Zemljič Franc. Predno se je prešlo k obravnavanju nadaljnjih točk, je konstatiral zvezni tajnik gostilničarskih zadrug v Mariboru, da je pri zborovanju prisotnih od mariborske zveze 19, od ljubljanske zveze pa 21 gostilničarskih zadrug. Vseh prisotnih delegatov je bilo 121.

Najvažnejša točka dnevnega reda je bil vsekakor razgovor o nameravanem povišanju cen piva. Ker je zvezna pisarna vodila obširno korespondenco, bodisi z domačimi, bodisi s tujimi pivovarnami, kakor tudi z različnimi organizacijami v ter izven države, je pojasnil v kratkem zvezni tajnik mariborske oblasti potek o dosedanjem razgovoru z ravnateljstvom pivovarne, kakor tudi o splošnem stanju stvari, ki je nastalo po povišanju različnih trošarin na pivo. Z ogorčenjem so sprejeli navzoči zastopniki naznanje izjavo pivovarne »Union«, da je pripravljena prevzeti v svojo režijo samo polovico poviška banske trošarine, kar znaša 15.— Din pri hl piva. Ogorčeni klici in protesti niso hoteli pojenjati, kar je pričalo o silni razdraženosti napram delničarjem pivovarne »Union«. Želeti bi bilo, da bi bili navzoči takrat gospodje od upravnega odbora, ker bi čuli marsikateri očitek na račun njihovega poslovanja. Po prečitaniu resolucije, katere se glasi:

»Z ozirom na nepopustljivost in neuvidevnost naših pivovarn, katere so odklonile našo skromno zahtevo, da prevzamejo v svojo režijo vse trošarinske poviške, uvidevamo, da pivovarne nikakor ne upoštevajo kljub svojem prekomernemu dobičku slabo stanje našega gostilničarja in nevoljo javnosti radi previsokih cen piva.

V svesti si tega pozdravljamo ustanovitev gostilničarske pivovarne v Laškem s pozivom vsemu članstvu dravske banovine in tovarišem ostalih bratskih gostilničarskih organizacij po državi, da podpirajo započeto akcijo z vsemi svojimi močmi. Računajoč na zavednost in solidarnost našega stanu pričakujemo, da bomo na ta način dosegli zmerno ceno piva v našo korist in v korist naše javnosti.

Kr. vlado, da revidira ponovno vse občinske proračune in črta vse nepotrebne izdatke, da se lahko opusti zvišanje trošarine na pivo. Nadalje prosimo, da naj po novem obrtnem zakonu izdaja obrtna oblast dovoljenje za ustanavljanje pivovarn in da finančna oblast ne onemogoča to naše stremljenje s prevelikimi taksami. Glede plačevanja trošarin po deželi pa se naj uvede ista praksa kakor je v mestih.«

K besedi se je oglasil tajnik zagrebškega udruženja gosp. Ostojčič in je v obširnem govoru pojasnil boj hrvaških gostilničarjev napram pivovarnam, ki se v ničemer ne razlikujejo od naših pivovarn v Sloveniji. Navzoči so z burnimi klici pritrdjevali njegovim izjavam in odobro-

Najbolj renomirana tvrdka

Ig. Gellert & Co.
WIEN, III. Kegelgasse 27

reprezentanca za Jugoslavijo

Ljubljana, Dunajska cesta 31

je zadnja leta inštalirala v Jugoslaviji več kot 100 hladilnih naprav, ter bo tudi na letošnjem velesejmu v Ljubljani razstavila svoje izdelke v lastnem paviljonu. Posebno senzacijo bo tvorila popolnoma opremljena in v obratu se nahajajoča hladilna naprava. V to svrhu vabimo najvljudneje vse interesente iz gostilničarskih in kavarniških krogov, da si brezplačno ogledajo našo razstavo.

Tovariši! Podpisujte delnice za ustanovitev lastne gostilničarske pivovarne.

vali nastop hrvaških tovarišev. Na splošno zahtevo se je sklenilo, v znak simpatije hrvaškim tovarišem, da prestanejo točiti pivo in sicer dne 18., 19. in 20. maja. Gosp. Majcen, predsednik pripravljalnega odbora za zgradbo pivovarne v Laškem, priporoča, da se naj vsi gostilničarji oklenejo svoje pivovarne, ker ravno današnji slučaj nam jasno priča, da ni pričakovati znižanje cen piva, dotlej, dokler ne začne konkurirati pivovarniškem kartelu samostojna gostilničarska pivovarna. Temu izvajanju so sledili navdušeni klici in dolgotrajno ploskanje. Debata, v katero so posegali različni govorniki kot n. pr. gg. Cerar, načelnik zadruge v Kamniku, Dolinšek, načelnik zadruge v Trbovljah, Bučar, načelnik zadruge v Kostanjevici, načelnik zadruge v Sevnici, Oset iz Maribora, Kavčič Franc, načelnik ljubljanske in Zemljič, načelnik mariborske zveze, se je končala šele po 12. uri. Zborovanje se je neprekinjeno nadaljevalo in prešlo na 4. točko dnevnega reda:

Obrtni zakon. Zvezni tajnik mariborske zveze je v daljšem pojasnilu poročal o razpravljanju načrta obrtnega zakona bodisi med poedinimi organizacijami kakor tudi z zbornico in ministrstvom za obrt in trgovino v Beogradu. Navajal je posamezne spremembe in dopolnila k nekaterim členom tega zakona, kar se je vse vzelo z odobravanjem naznanje. G. dr. Pretnar kot obrtni referent je omenil tudi stališče zbornice, katera je v vsem sprejela predloge obeh gostilničarskih zvez in jih bo tudi zastopala z vso vnemo na konferenci, ki se bo v kratkem vršila v trgovinskeu ministrstvu. Po kratki debati se je prečitala resolucija, ki se glasi:

»Osnutek obrtnega zakona se naj v pogledu gostilničarske obrti vzakoni z onimi spremembami in dopolnili, kakor so bili predloženi v sporazumu z gostilničarskimi združenji v državi g. ministru za trgovino in industrijo v Beogradu in zbornici za trgovino in obrt v Ljubljani. Posebno važno polagamo na sprejem našega dopolnila k čl. 272 toč. 3, v katerem soglašamo z ustanovitvijo enotne gostilničarske organizacije višjega reda na sedežu banske uprave, vendar prosimo, da se zavaruje obstoj naših gostilničarskih združenj v tej obliki, da se prepusti banski organizaciji ureditev svoje notranje organizacije v onem smislu, ki bo odgovarjala danim prilikam.

Nesmiselna bi bila ukinitve teh združenj, ki obstojajo že mnoga desetletja in ki so razvile našo obrt na to stopnjo, kakor se nahaja danes.

Važna je bila razprava tudi o vinotočih pod vejo, o točilnicah, privatnih kuhinjah, konzumnih društvih in nabavljajalnih zadrugah. Kot prvi se je oglašil g. dr. Pretnar, obrtni referent, kateri je v kratkem podal pregled o delovanju označenih obratov, kakor tudi pojasnil stališče zbornice, ki ga zavzema v tej zadevi. Zvezni tajnik je nato podal poročilo o vseh podvzetih korakih glede omejitve vinotočev pod vejo, točilnic, privatnih kuhinj in ukinitve točenja pijače po konzumnih društvih in nabavljajalnih zadrugah. V to svrhu so bile sprejete sledeče resolucije:

»Ker so vinotoči stalni in najnevarnejši konkurenti, posebno oni, v neposredni bližini mest in trgov stalnim gostilničarskim obratom, prosimo kraljevo vladu, da prilagodi obstoječe predpise današnjim prilikam. Dovolj naj se točenje lastnega pridelka samo siromašnim vinogradnikom na kraju proizvodnje, nikakor pa ne v okolici mest in trgov, ki so manj kot 5 km oddaljeni od mestnih mej.

Z ozirom na javno varnost in moralno se naj poostri kontrola in prepove prodajanje kisle vode in jedil na kraju vinotoča, čeprav po tujih osebah. Obenem naj se skrajša čas točenja do 6. ure popoldne.

Glede točilnic naj se izvede najstrožja revizija z ozirom na gradbene in higijenske prilike, poostri kontrola in kazni, ker obratujejo imenovani obrati v istem obsegu kakor gostilne in izdajanje krajevnih pra-

Marko Frančič in sinovi

veletrgovina z vinom in tropinovcem

Zahtevajte ponudbo!

S U Š A K

Ružičeva ulica 7

Tvrška osnovana leta 1877

Tvrška je odlikovana z zlato kolajno v Parizu l. 1928

vic. Prosimo tudi, da se nemudoma nastavi kletarskega nadzornika.

Glede nabavljajalnih združenj in konzumnih društev pa se je sklenila sledeča resolucija:

»Točenje alkoholnih pijač v lokalnih nabavljajalnih združenjih in konzumnih društvih naj se omeji. Po svojih statutih imajo te organizacije pravico trgovati edino le s svojimi člani. Opaža pa se in vsakomur je znano, tako tudi oblasti, da se bavijo ta združenja v največji meri s prodajanjem alkoholnih pijač nečlanom. Če upoštevamo, da uživajo posebno nabavljajalne zadruge različne ugodnosti posebno kar se tiče plačevanja davkov, potem je lahko razumljivo, da so zmožne vršiti občutno konkurenco v zadostnem številu obstoječim gostilničarskim obratom, ki so podvrženi težkim dajatvam. Prosimo, da se prepove točenje alkoholnih pijač tem organizacijam, dokler pa se to ne izvede, naj se jim ukinejo vse ugodnosti.

Glede sodelovanja v banskih svetih in občinskih zastopih, se je ponovno zahtevalo sodelovanje naših članov. Kdor pozna ustroj naših občinskih zastopov in še bolj občinskih proračunov, vidi takoj, da pri naša posebno gostilničarski stan neprimerno večje davčne žrtve, kakor drugi sloji. Smatrali bi potemtakem za pravično, da bi ravno oni sloji, ki največ gmotno sodelujejo, odločali o izdatkih in investicijah, ki so včasih že vnaprej problematične npravi. Opažamo namreč, da se po naših zastopih vsi mogoči poklici, ki se z našimi žrtvami, katere mi doprinašamo, nikakor niti iz daleka ne morejo primerjati, dočim se nas popolnoma bagatelizira in spomni le tedaj, kadar se naloži v kritje primanjkljaja nove trošarine in druge davščine. Posebno imamo dosedaj v mislih naša mestna zastopstva. Na našo nesrečo opažamo ravno pri teh, da npravi radi močne prezadolžitve vsa mogoča bremena na naša rame. Mislimo, da je želja vlade, da čimprej odpravi vse zapreke, ki ovirajo gospodarsko obnovo in smo mnjenja, da bomo to dosegli le tedaj, če se pusti sodelovanje pri občinskih gospodarstvih tudi onim faktorjem, ki največ trpe pri takem gospodarstvu.

Naša prošnja in zahteva je tedaj, da dobe banski svetovi in občinski zastopi popolnoma gospodarski značaj, v katere se naj imenujejo samo oni zastopniki različnih slojev našega naroda, ki so pokazali že smisel do praktičnega in umnega gospodarstva, dočim se naj pomisleke in

ostanke iz prejšnjih dob popolnoma odstrani.

K temu poročilu je sledila tudi sledeča resolucija:

»V svrhu zaščite naše obrti naj se nam da primerno zastopstvo v smislu spomenic na predsednika ministrskega sveta in bana dravske banovine v banskem sosvetu in občinskih zastopih toliko mest, ki odgovarjajo važnosti našega stanu z ozirom na narodno-gospodarstvo in naši davčni moči. Le v takem sporazumnem in soglasnem sodelovanju z ostalimi zastopniki našega gospodarstva pričakujemo izboljšanje naših prilik.

Kar se tiče glasbenih taks in trošarinskih registrov se pooblašča zvezna odbora, da podvzame vse korake, katere smatrata za potrebne. Posebno glede trošarinskih registrov je razvila živahna debata, ki je pokazala nesmiselnost istih.

Glede skupnega tiska se nadalje sklene ustanoviti skupen tisk s 1. julijem t. l. dalje. Ta sklep je vzbudil živahno odobravanje, kar priča, da je ta predlog našel izvrsten odmev pri vseh gostilničarjih dravske banovine.

Končno je zvezni tajnik še poročal o sporu, ki je nastal radi objektivnega poročanja o poteku skupščine središnjega saveza v Beogradu s centralo v Beogradu. Na podlagi od ostalih gostilničarskih združenj sprejetih poročil, katera so se vsa prečitala, se je pokazalo, da ni bil navedeni članek samo objektivni, temveč celo preblag, zato ni bil tajnik središnjega saveza nikakor opravičen reagirati v takem tonu, kakor je to storil v svojem članku »Čudnovat izveštaj«. V splošnem se je pa ponovno povdarjalo, da smo odločni pristaši centralne organizacije, ki naj nosi kakršnokoli ime, samo da se dela v smislu naših interesov oziroma, da se sploh kaj dela. V to svrhu se naj opozori upravni odbor, da reorganizira svojo pisarno v taki meri, ki bo zadovoljila članice središnjega saveza. Načelnik mariborske zveze je kot delegat na skupščini saveza v Beogradu v celoti pritrdil izvajanju zveznega tajnika. K debati so se oglašili še g. Kavčič načelnik ljubljanske zveze, g. Cerar načelnik zadruge v Kamniku, ki so vsi soglašali z nastopom mariborske zveze, kakor tudi ostalih gostilničarskih združenj v državi. K temu se je sprejela sledeča resolucija:

Na podlagi poročila o poteku nastalega spora z središnjim savezom v Beogradu in po prečitaniu dopisov različnih gostilničarskih organiza-

POZOR! Zvezna in združna pisarna bo poslovala od 1. junija 1930 v Mariboru, Vetrinjska ulica št. 11, I. nadstropje v hiši trgovskega gremija.

cij v državi, da je članek »Skupščina središnjega saveza v Beogradu« odgovarjal dejanskemu poteku označene skupščine, ter da je po izjavi ostalih združenj bil sestavljen še celo v preblagem tonu, sklepamo in pooblašamo vodstvi obeh zvez, da zahtevata v sporazumu z ostalimi združenji reorganizacijo središnjega saveza v Beogradu, kakor bo to zahteval po objavi obrtnega zakona dejanski položaj.

Strinjajoč se z mnenjem, da je kriv vse neaktivnosti centralne organizacije predvsem sedanjí tajnik središnjega saveza ne pa bivši predsednik središnjega saveza, kakor je to trdil imenovani sekretar, smatramo, da je ureditev tajništva predpogoj za sodelovanje gostilničarskih zvez v centralni organizaciji.

Obsojamo nadalje članek »Čudnovat izveštaj«, ker ne odgovarja po predloženih dokazih resnici in pooblašamo vodstvi, da ukrenite vse potrebno v sporazumu z ostalimi gostilničarskimi organizacijami in jim puščamo v svojih ukrepih proste roke.

Istočasno izjavljamo zaupnico pisca članka »Skupščina središnjega saveza v Beogradu«.

Ker se ni nikdo priglasil več k besedi, je zaključil predsednik vrlo uspešno zborovanje s prošnjo, da naj ponesejo gg. odposlanci svoje utise domov in naj bodo verni tolmači današnje manifestacije. V zavesti, da je samo v slogi moč, in da lahko samo na tej podlagi računamo na uspehe naših prošenj, ki morajo biti enkrat gotovo uslišane, ker bi se sicer napravila nepopravljiva škoda naši obrti.

Ob 4. uri se je končalo naše zborovanje, ki je odjeknilo z veliko silo v javnosti. Nikdo ne more trditi več, da se gostilničarjem godi dobro, na dlani leže podatki in dokazi, da je kriza stopila v štadij, ki zahteva nujne rešitve.

Drugi dan se je napotil tudi naš zvezni tajnik h g. banu in podbanu, da jim je raztolmačil pomen tega sestanka in prosil, da se naj vendar začne resno in intenzivno baviti vlada z gostilničarskim vprašanjem.

Dr. Werner Hoehn
Slatina Radenci
se je vrnil iz dopusta in zopet ordinira celi dan.

Osnutek novega obrtnega zakona

Medtem, ko je bila v tisku zadnja številka našega lista, smo dobili v roke osnutek novega obrtnega zakona, o katerem moremo toraj še le danes poročati. Po tem načrtu bi bil novi zakon precej sličen obrtnemu redu, ki je še danes v veljavi za Slovenijo in Dalmacijo, toraj za pokrajine, v katerih je tako obrt kakor trgovina in industrija nesporno najbolj razvita.

Načrt deli obrte v glavnem na 2 skupini: obrte, za katere se zahteva dokaz strokovne usposobljenosti, in obrte, za katere tak dokaz ni potreben. Iz obeh skupin je izločenih nekaj strok v skupino koncesijoniranih obrtov, ki se smejo iz varnostnih ali zdravstvenih razlogov izvrševati le po izrecnem poprejšnjem dovoljenju oblasti. Med koncesijoniranimi obrti so naštet tudi takozvana ugostiteljska podjetja, t. j. hoteli, restavracije, kavarne, penziji, gostilne, bifeji, prenočevališča, ljudske kuhinje, krčme in igralnice.

Za izvrševanje vsakega ugostiteljskega obrta bi po načrtu bila potreb-

Za brizganec, limonado, malinovce in druge sadne soke uporabljajte

Rogaško Slatino

vrelec „Tempel“

ki razkaja oziroma nevtralizira vinsko kislino ter nadomestuje sodo-bicarbonato v prašku. Je osvežujoča in ima dober okus.

Dobi se v vseh boljših trgovinah.

Člani! Naše vinogradništvo je v veliki stiski. Priporočajte občinstvu naša pristna domača vina.

na koncesija in za točenje alkoholi-
nih pijač še točilno pravo finančne-
ga oblastva kakor po sedanjih pra-
vilnikih. Pred izdajanjem koncesije ali
odobrenjem premostitve obrata se
ima poleg občine zaslišati tudi pri-
stojna obvezna strokovna organiza-
cija glede lokalne potrebe. Koncesije
izdaja sreski načelnik. Gostilničar-
ski obrt se praviloma izvršuje po
lastniku osebno. To je izjemna do-
ločba, ker se drugi obrti smejo
opravljati tudi po vdovi in večinoma
tudi po poslovođjah. Obrtna pravica
se ne sme oddati v zakup; dopustno
pa je oddati v zakup poslovne pro-
store z opremo. Dokaz strokovne
usposobljenosti za ugostiteljske obr-
te ni predpisan, vendar ga za hotele,
restavracije, kavarne, penzije in
gostilne lahko predpiše minister tr-
govine in industrije. Kdor ne začne
obrti izvrševati v enem letu po do-
stavljeni koncesiji ali izvrševanje
pozneje za toliko časa prekine, če ne
odredi minister krajšega roka, zgubi
obrotno pravico.

Iz določb o pomožnem osebju bi
bilo omeniti to, da sme obrtnik pred
potekom pogodbenega roka in brez
odpovedi odpustiti pomožnega de-
lavca brezpogojno, če postane za de-
lo nesposoben ali po lastni krivdi na-
leljivo bolan oziroma če vajenec ra-
di bolezni zapusti delo za 3 mesece,
iz drugih razlogov pa le tekom ted-
na dni potem, ko je zaznal zanje. Na-
črt vsebuje tudi temeljna določila za
ustanavljanje in vzdrževanje občin
in strokovnih nadaljevalnih šol. Za
vse šole v eni in isti občini (obče
obrtne, trgovske, gostilničarske itd.)
je predvideno enotno vodstvo in
enotna uprava. Za knjige in učila
morajo oskrbeti učni gospodarji, za
šolske prostore, kurivo in razsvetljava
občina, a v občinah, v katerih je
najmanj 50 vajencev, je občinska
uprava po zakonu dolžna šolo usta-
noviti in jo povsem vzdrževati.

Velikega pomena postanejo z no-
vim zakonom razsodišča (odborniški
odbori), ki se ustanavljajo pri obvez-
nih obrtnih organizacijah pod pred-
sedstvom oblastvenega komisarja in
so pristojna za vse poslovne spore
med člani organizacije in njihovimi
pomožnimi delavci, tudi za denarne
terjatve do 10.000.— Din. Izjema je
predvidena za tiste stroke, za katere
se ustanavljajo banovinske organiza-
cije, to so trgovske agenture in ko-
misije, bančna, zavarovalna, spedi-
terska, carinsko-posredniška, pre-
vozna in po načrtu tudi gostilniška
podjetja. Za te stroke se naj ustano-
vijo razsodišča z enako kompetenco
pri sreskih odnosno mestnih načel-
stvih. V razsodišče se pokličeja v
vsakem slučaju po en delodajalec in
en delojemalec, ki se zaprisežeta.
Razsodniška služba je častna, obvez-
na in stroga. Za zamude lahko pred-
sednik kaznuje razsodnika z globo
do 500.— Din in na povrnitev pov-
ročene škode.

Predpisi o obrtnih organizacijah
(sedanjih zadrugah in gremijih) bi
se po zakonskem načrtu naj precej
spremenili. Razun industrijskih in
pa v prednjem odstavku naštetih
obrnih in trgovskih podjetij, ki se
organizirajo po banovinah, se smejo
obrotniki udruževati le za okoliš ene-
ga prvostopnega upravnega oblast-
va. Sedež udruženja, kakor se naj
take organizacije v bodoče nazivajo,
mora biti na sedežu dotičnega ob-
lastva. Ustanovitev se pa odobri le
tedaj, če bi banovinsko udruženje
štelu najmanj 30, sresko pa najmanj
100 članov, in če ustanovitev pred-
laga najmanj 10, odnosno 20 članov.
Ako se tako udruženje odobri, posta-
nejo vsi obrtniki oziroma trgovci ali
industrijski iz dotičnega okoliša ob-
vezni člani udruženja. Obveznost
članstva je toraj relativna, ker je da-
na možnost, da se udruženje v obče
ne ustanovi. V tem pogledu je zakons-
ki osnutek koncipiran po hrvatskem
obrotnem zakonu iz leta 1884.

Zakaj bi se naj za ugostiteljska
podjetja, h katerim štejejo, kakor že
povedano, tudi penzije, točilnice na
stoječe goste in ljudske kuhinje, in
katerih je n. pr. v dravski banovini
preko 5.000, ustanavljala samo bano-
vinska udruženja enako kakor za

Ako želite izbrano in zajamčeno naravno

dalmatinsko vino

v sodih ali v steklenicah naročite
pri stari reški veletrgovini z vinom
braća Mateljan, Sušak
(Hrvatsko Primorje)

Tvrđka ustanovljena 1876

Tvrđka ustanovljena 1876

maloštevilne tovarne, špediterje, ca-
rinske posrednike, trgovske agentu-
re i. sl., ni prav razumljivo. Ugosti-
teljska podjetja, za katera ne bi ob-
stajalo banovinsko udruženje, bi mo-
rala biti včlanjena v trgovskih udru-
ženjih.

Kot upravne organe udruženja
naštevajo načrt skupščino (zadružni
zbor), upravo (načelstvo), zaupnike,
nadzorni odbor in sekcije. Sekcije se
morajo ustanoviti v rokodelskih in
industrijskih udruženjih za vse stro-
ke, ki štejejo vsaj 20 članov. V osta-
lih udruženjih ustanovitev sekcij ni
predpisana, se pa lahko tudi izvrši.
V gostilničarskih udruženjih bodo
take sekcije gotovo potrebne za ho-
telirje, kavarnarje in bifeje. Sekcije
sklicujejo svoje lastne skupščine in
si volijo lastno upravo, sodelujejo pa
seveda tudi v splošni upravi udru-
ženja.

Skupščini naj se vršita letno dve
v vsakem udruženju in sicer ena v
februarju (obračunska), druga v no-
vembu (proračunska).

Udruženja so pravne osebe, ki ima-
jo samostojno pridobivati in odtuže-
vati premično in nepremično premo-
ženje in jamčijo za svoje obveznosti
samo z imovino udruženja. Enaka
pravica se v pravilih lahko odobri
tudi sekcijam.

Kot dohodek udruženja predvideva
načrt poleg letne članarine samo še
takozvani članski ulog (sedanja in
korporacijska pristojbina) in vpisni-
no novih članov. Udruženje pa sme
nalagati članom za prestopke zoper
interese in pravila udruženja disci-
plinske kazni in med temi tudi de-
narne globe do 1.000.— Din.

Po osnutku zakona naj bi se za
vsako udruženje postavil po en stal-
ni honorarni komisar izmed urad-
nikov pristojnega upravnega oblast-
va. Ta uradnik mora imeti visoko-
šolsko naobrazbo in je obenem pred-
sednik razsodišča pri udruženju. Ko-
misar je upravičen prisostvovati
vsakemu posvetovanju upravnih or-
ganov udruženja in ustaviti sklepe,
ki jih smatra za nezakonite ali škod-
ljive.

O zadrugah zvezah ne vsebuje za-
konski osnutek ničesar, jih seveda
izrecno tudi ne prepoveduje, vendar
češar je vprašljivo ali bodo mogle še
dalje obstajati. Praksa kaže, da ta-
ke zvezne organizacije obrtništvo vi-
soko ceni kot posredovalke med za-
družnimi organizacijami in zborni-
cami.

Denarne kazni, ki jih izrekajo ob-
lastva za obrtne prestopke, se steka-
jo v fond za podpiranje obrtnih stro-
kovnih (ne nadaljevalnih) šol v ba-
novini, v kateri se je izvršil dotični
prestop.

Z novim zakonom naj bi se ukiniti
vsi takozvani realni in radicirani
obrti. Vinogradarstvo kot poljedelski
posel tudi v bodoče ne bo spadalo

pod predpise obrtnega zakona; ven-
dar zakonski osnutek med izvzetimi
posli ne navaja točenja lastnega vin-
skega pridelka kakor naš dosedanji
obrotni red.

V nadaljnje podrobnosti osnutka,
ki obsega 360 členov, se ne moremo
spuščati. Navajamo iz vsebine le to,
kar bo našo stroko najbolj zanimalo,
da omogočimo posameznim zadru-
gām, da o zakonskem osnutku pove-
do svoje mnenje in izrazijo svoje že-
lje. Seveda je tudi zveza pravočasno
že zbornici za TOI predložila po-
trebne predloge za popravilo oziroma
izpopolnitev zakonskega osnutka, o
katerih radi pomanjkanja prostora
ne moremo danes poročati.

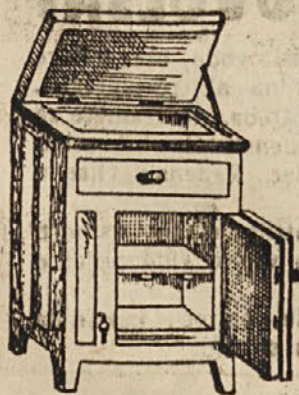
Izenačenje obrtne zakonodaje za
pokrajine, v katerih so sedaj v velja-
vi 4 bistveno različni zakoni in v
katerih sta obrt in trgovina na tako
različnih stopnjah razvoja kakor v
Jugoslaviji, ni lahka stvar. Če to
upoštevamo, moramo sedanjí zakon-
ski osnutek šteti za najboljšo podla-
go enotnega zakona. Ako se bodo
uvaževale poglavitne zahteve najbolj
razvitega slovenskega obrtništva:
olajšanje strokovnega udruženja, ab-
solutna obveznost članstva v udru-
ženjih, uvedba zvez za obligatorna
udruženja, namestitvev udruženjskih
inštruktorjev namesto honorarnih
komisarjev in obvezno zavarovanje
obrtištva za bolezen, starost in one-
moglost, potem bomo novi zakon
mogli s ponosom uvrstiti med naj-
boljše zakone naprednih držav.

Spoznali smo se!

Zadnji občinski in banski pra-
računi so prinesli nove troša-
rinske poviške na pivo. Gosti-
ničarji dravske banovine so priča-
kovali, da bo pivovarna sama pre-
vezela to novo povišanje v svojo reži-
jo. V to svrhu so se obe zvezi obrnili
na ravnateljstvo pivovarne »Union«
s prošnjo, da naj te nove trošarin-
ske poviške plačuje iz svojega, ker
prodajajo že sedaj pivo tako drago,
da ni skoro več dostopno širšim slo-
jem. Tej naši prošnji so pivovarne
ugodile le v toliko, da so sprejele po-
lovičico poviška banske trošarine, kar
znaša celih 15 Din pri 1 hektolitr.
Seveda ni to nas moglo zadovoljiti,
ker smo prepričani, da bi pivovar-
niški kartel zlahka premogel vse te
trošarinske poviške, ne da bi si s
tem občutno zmanjšal svoj dobiček.
Navedli so nam vse mogoče številke,
bodiš glede režijskih stroškov, bodi-
si glede produkcije, kakor tudi glede
njihovega zaslužka, samo da bi opra-
vičili svoje postopanje. Verjamemo
sicer, da so režijski stroški jako ve-
liki, verujemo pa tudi, da bi lahko
bili nižji, če bi se nakupovale siro-
vine v državi. Ne razumemo gospo-
de, ki se brezdvomno dobri Jugoslo-
vani in ki imajo v rokah jako važno

POZOR! Zvezna in zadržna pisarna
bo poslovala od 1. junija 1930 v Ma-
riboru, Vetrinjska ulica št. 11, I. nad-
stropje v hiši trgovskega gremija.

»domačo« industrijo, ki jim je tako
brezmejno prirastla k srcu ali bolje
k žepu, da kupujejo ječmen na Mad-
žarskem, ki bi ga lahko dobili narav-
no brez carine v našem Banatu, če-
prav ga ne obseva več svet krone
madžarskega kralja sv. Štefana. Če
menijo, da je kvaliteta našega ječ-
mena slabjša od onega, ki ga kupu-
jejo od madžarskih magnatov, po-
tem jih vprašamo kot zavedni Jugo-
slavani, zakaj ne navajajo naše po-
ljudelce po Banatu in Sremu na pri-
delovanje takega ječmena, kakor ga
potrebujejo pivovarne. Upamo, da
ne bodo trdili, da se je mogoče tudi
zemlja v Banatu vsled ustanovitve
naše države v svoji kakovosti spre-
menila. Slučajno nam je poznano, da
varijo neke pivovarne pivo iz našega
domačega ječmena in da je njihovo
pivo vsaj tako dobro, kakor pa pivo
naših pivovarn. Na ta način bi se
prihranili veliki izdatki in smo glo-
boko prepričani, ker poznamo uvi-
devnost gospodov pivovarn, da bi se
vsled znižanja teh režijskih stroškov
gotovo znižale tudi cene piva. Nika-
kor se ne moremo pomiriti z mislijo,
da so pripravljene tujezemske pivo-
varne vključ v visokim prevoznim
stroškom dostavljati nam pivo po
320.— Din hl, dočim ga prodajajo na-
še pivovarne doma po 490.— Din. Iz-
govor, da so tudi režijski stroški ra-
di tega veliki, ker se popije piva v
Jugoslaviji jako malo in sicer pride-
ta 2 litra na 1 prebivalca, je jako
slab. Prepričani smo, da bi se kon-
sumiralo neprimerno več piva, če ne
bi naše pivovarne nastavljale preti-
rano visoke cene. Poleg tega pa pri-
de v Sloveniji po 9 l na 1 prebivalca
in je ta kalkulacija pogrešna. Da je
njihov dobiček kolosalno velik, sledi
že iz tega, ker razdeljuje naša pivo-
varniška industrija skoro največje
dividende. Iz vsega tega vidimo, da
tej »domači« industriji — in to be-
sedo »domačnost« povdarjajo go-
spodje posebno radi, kadar se jih
spomni na izsesavanje našega ljud-
stva — ni pri srcu dobrobit našega
ljudstva, temveč stremi edinole za
tem, da kolikor mogoče polni žep
tujih kapitalistov in da pride koli-
kor mogoče več našega denarja čez
mejo. Da rešimo nekako ta spor, bi
priporočali pivovarnam, da sprejme-
jo naš predlog o razsodišču, ki bi naj
določilo prodajne in pa kupne cene
piva. V to razsodišče bi predlagali
zastopnika oblasti, zbornico za trgo-
vino, pivovarno, gostilničarjev in pa
javnosti. Pripravljeni smo znižati ce-
ne piva za toliko, za kolikor znižajo
pivovarne svojo temeljno prodajno
ceno. S tem hočemo dokazati njim
in javnosti, da se ne borimo za svoje
koristi, temveč v prvi vrsti za korist
splošnosti, ker hočemo, da je pivo
dostopno najrevnejšim slojem naše-
ga naroda. Ker pa smo mnenja, da
je lakomnost in dobičkahlepnost ve-
lekapitala neomejena in da ni pri-
čakovati toliko časa nikake popust-
ljivosti, dokler se ga ne prime za ono
občutljivo točko, ki se imenuje kon-
kurenca. Nekaj mesecev že zbirajo
marljivi, nesebični možje iz našega
stanu delnice po celi dravski bano-
vini, da postavijo lastno gostilničar-
sko pivovarno, ker bo izključen vsak
velekapital in udeležen samo denar
našega ljudstva. Čeravno še ne stoji
pivovarna, se že čutijo ogrožene ta-
kozvane »domače« pivovarniške indu-
strije, ker vedo, da jim bo v tistem
momentu, ko bo začela naša gostil-
ničarska pivovarna razpošiljati svo-
je veliko cenejše pivo, odklenkala za
vedno tista dobičkahlepnost, ki mu-
či danes ne samo nas, temveč tudi
vse prebivalstvo cele kraljevine.
Opažamo že početke tega strahu in
tudi njegove posledice. Še nikdar,
od kar obstojajo naše združene pivo-
varne, se ni toliko barvalo in po-
pravljal hladilnikov, ponujalo toli-
ko kreditov kakor danes. Ob tej pri-
liki opozarjamo naše gostilničarje,
da naj se ne izročajo v roke takim
agentom, ker padejo v odvisnost ve-

„VEHA“
družba z omejeno zavezo
LJUBLJANA, Gosposvetska c. 8
Tovarna lesenih in plutovinastih ZAMAŠKOV.
HLADILNE OMARE za led in avtomatične brezleđa.

Telefon 27-56

Telefon 27-56

Lastna gostilničarska pivovarna se mora ustanoviti, to je naša častna zadeva in ponos.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

PODRUŽNICA PTUJ

Sprejema hranilne vloge na hranilne knjižice in tekoči račun, katere najugodnejše obrestuje.

Daje kredite.

Kupuje in prodaja devize in valute. — Izvršuje vse bančne posle.

lekapitala, da se ne bodo nikdar več otresli njegovih krempljev. Naši gospodi od upravnega in nadzorstvenega odbora naših pivovarn naj pa zveni vedno po ušesih, da ni več daleč čas, ko bodo drugače govorili z nami in ko bo njih uvidenost neprimerno večja kot pa danes. To blagovolite tudi sporočiti na Dunaj, Budimpešto in pa tja, kjer se gospodje znojijo pri rezanju kuponov, do katerih so jim pripomogli žulji gostilničarjev in pa našega ljudstva. Našim članom pa svetujemo, da se v vsaki stvari obračajo na zvezno pisarno, ki jim bo dala vedno najboljše nasvete, saj je zato ustanovljena, da štiti interese članstva. Ne nasedajte sladkim besedam agentov in vsem takim tovarišem, ki jim je stanovska disciplina in zavest nepoznana! Take člane, katerih je na srečo jako malo, pa bo spreobrnila slaba izkušnja.

Zgradba gostilničarske pivovarne d. d. v Laškem

K raznim vprašanjem in da ovremo razne neosnovane govorice nasprotnikov naše pivovarne, sporočamo:

Predsubskripcija delnic je presešla do zdaj 11 milijonov dinarjev. Dosedanja naplacija na delnice se nahajajo pri Okrajni posojilnici, družbi z neomejeno zavezo v Laškem, katera za nje tudi jamči. Z zgradbo pivovarne na kupljenem zemljišču pričnemo, kadar bo vseh 15 milijonov zagotovljenih, to pa po mogočnosti le pri nas in bratih Hrvatih, ki so se nam te dni pridružili. Iz tega vzroka zavračamo tudi do zdaj vse ponudbe raznih tujerodnih kapitalistov in raznih družb, ki se nam z večmilijonskimi doprinosi ponujajo. Apeliramo na naše — posebno imovitejše tovariše — ki še niso subskribirali, naj to storijo čimprej, ker s tem omogočijo, da imamo prihodnje poletje že lastno pivo. Opozorjamo jih na soglasen sklep zborovanja načelnikov zadrug dravske banovine z dne 12. t. m. v Celju. Ta sklep smatra stavbo pivovarne za edino sredstvo, ki bi odpomoglo sedanjemu nevzdržnemu stanju in nalaga vsem članom dolžnost, z nakupom delnic ta namen podpirati.

Ugotavljamo, da do danes niso gostilničarji izpolnili svoje dolžnosti in je večji del subskribiranih delnic iz vrst drugih pridobitnih slojev.

Kar se tiče raznih pomislekov, ki se jih vzbujajo namenoma iz gotove strani, naj se ve, da bo delniški kapital 15 milijonov z ozirom na ustanovitev zalog premajhen. Res je, da bo še preostajal, ker imamo že danes dovoljno število zalog brezplačnih zagotovljenih. Res tudi ni, da so gostilničarji z velikimi milijoni pri kartelu zadolženi in da jih ima ta takorekoč v rokah. Če se jih pa zdaj skuša s kreditiranjem zapeljati v dolgove, svarimo prav resno vse tovariše, naj bodo pozorni na to za nje pogubno taktiko. — Ni res, da ne bomo mogli z obstoječimi pivovarnami konkurirati. Res pa je, da se nas te prav radi tega smrtno boje. Mi si upamo znižati cene piva pri dobrem zaslužku za 200 Din pri hektolitru in tako preprečiti nadaljno plačkanje naših konzumentov s tujim kapitalom. — Končno ni res, da bi se s postavitvijo pivovarne v okolici Ljubljane na transportih kaj prihranilo. Za kolikor bi bili ti manjši za Ljubljano, za toliko bi bili večji za Štajersko in Hrvatsko.

Smo pred ciljem in zmaga bo naša. Na delo složno naprej!

Pripravljalni odbor.

POZOR! Zvezna in zadruga pisarna bo poslovala od 1. junija 1930 v Mariboru, Vetrinjska ulica št. 11, I. nadstropje v hiši trgovskega gremija.

Gospodarstvo

Vinarski kongres.

Vinarsko društvo za Dravsko banovino bo imelo svoj občni zbor v dneh 28., 29. in 30. maja 1930 v Ljubotomeru. Na dnevnem redu so sledeči referati: Pridelovanje kvalitetnih vin. Aktualne težkoče in zadeve vinnogradništva. Poročilo o I. vsevinarskem kongresu v Beogradu.

Carina na galico.

Finančni minister je znižal uvozno carino na galico. To znižanje, ki ostane v veljavi do konca junija t. l. znaša na kg modre galice 33 par, lani pa 66 par.

Znižanje davkov.

V nedeljo dne 4. maja je ministrski predsednik general Živkovič podvzel inspekcijsko potovanje po Vojvodini. Med drugimi je prišel v Ado, kjer se je razgovarjal z ljudstvom. V razgovoru je poudarjal, da je dopolnilni davek k zemljariji previsok, vsled česar je že bil znižan na 12%. Sedaj se bo dopolnilni davek znižal na 8%. Vlada namerava znižati tudi nekatere druge davke.

Neposredni davki.

Neposredni davki so prinesli naši državi 2005.8 milijonov dinarjev, prejšnjega leta pa samo 1774.1 milijonov dinarjev. Največjo korist je imela od novega davčnega zakona Bosna, potem Vojvodina in Dalmacija, dočim se je donos v Srbiji in v Hrvatski izredno zvišal. V Sloveniji je povečanje manj znatno.

Obdavčenje uradniških nabavljajnih in konzumnih zadrug.

Ministrstvo trgovine in industrije je obvestilo ministrstvo za finance, da posamezne zgoraj omenjene zadruge v mnogih slučajih prodajajo blago vsem in vsakomur, a ne samo svojim članom, s čemur povzročajo veliko škodo naši trgovini, s katero nelojalno konkurirajo, pa tudi državi, od katere dobivajo visoko podporo tako v pogledu prevoza, kakor v pogledu davka.

Ker so po čl. 66 t. 7 zakona o neposrednih davkih zadruge in njihove zveze, osnovane po zadrugnem zakonu, po t. 8 pa nabavljajne zadruge drž. nameščencev in njihova zveza, osnovane po zakonu z dne 5. decembra 1920, oproščene plačevanja družbenega davka samo v slučaju, da izpolnjujejo pogoje navedenih zakonov, je ministrstvo za finance z odlokom z dne 28. februarja 1930 naročilo finančnim direkcijam, naj od vseh zadrug te vrste zahtevajo, da v zakonitem roku poleg bilance za preteklo poslovno leto priložijo prijavi tudi podatke o številu polnopravnih zadrugnikov, o obsegu in vrednosti nabavljajnih poslov s potrdilom, da je bil celokupen promet opravljen samo z zadrugniki.

Ako se ugotovi, da te zadruge ne opravljajo prometa samo s svojimi zadrugniki, naj finančna direkcija odmeri davek po čl. 74 do 88. zakona o neposrednih davkih.

Direkcija naj v vsakem sumljivem

slučaju vpogleda knjige teh zadrug po čl. 85 zakona o neposrednih davkih in naj ob tej priliki posveča svojo pozornost knjigi zadrugnikov, na število oseb, s katerimi je bil promet opravljen in na to, je-li so te osebe zadrugniki.

To je skoro dosloven prevod odloka ministrstva financ glede obdavčenja zadrug.

Kateri vinogradi so oproščeni davkov?

Ljubljana, 20. maja A. A. Kr. banska uprava dravske banovine javlja: Po zakonu o neposrednih davkih iz l. 1928, čl. 11 se med drugim začasno oprostijo zemljiškega davka novi vinogradi, ki so zasajeni:

1. Na vinogradni zemlji z domačimi sortami na odobrenih podlagah, 4 leta.

2. Na kameniti in peščeni zemlji z domačimi sortami, na odobrenih podlagah, 10 let. Zemljišča pa, ki so zasajena z novim češpljevim nasadom, zlasti s češpljo požegačo, bistrico, plavo, cepačo (madžarko), so prosta zemljiškega davka 6 let.

Potrdila za oprostitev zemljiškega

avtorizacija pristojni srezki načelnik.

Kolekovane prošnje s priloženim potrdilom je nasloviti na pristojno davčno oblast.

Velika gospodarska manifestacija

se vrši v Ljubljani od 29. maja do 9. junija t. l. s prireditvijo X. jubilejnega vzorčnega velesejma pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja. Prireditelj bo največja dosedaj prirejenih. Na sejmišču, ki obsega 40.000 m² prostora, je postavljenih 9 velikih razstavnih zgradb, ki imajo pod svojim krovom skoraj 800 razstavljalcev iz tu- in inozemstva. Zastopane so industrije vseh branž in faktično bo podana tu kupcu ogromna izbira najraznovrstnejšega prvovrstnega blaga po tovarniških cenah. Posebno opozarjamo na specijalne oddelke, to so tekstilije, usnje, papir in lepenka, pohištvo, stroji in kovine, poljedelski stroji, moderna higijena, perutnina. Ob tej priliki si zamorejo obiskovalci ogledati prirodne krasote divne Slovenije. Uprava velesejma preskrbi ugodne avtobus-zveze z letovišči in zdravilišči.

Dr. med. Mila Kovač

je otvorila prakso za

rentgenološka preiskavanja in obsevanja
v Mariboru, Aleksandrova štev. 6 (Tel. 28-88 interurb.)

Ordinacija od 1/2 9-5.

Gostilničarska nadaljevalna šola v Mariboru

je zaključila pouk za šolsko l. 1929-30 dne 30. aprila t. l. Pri razdelitvi spričeval je bil navzoč razen članov učiteljskega zbora tudi zadrugni tajnik.

Vseh vpisanih je bilo letos 26 vajencev in 21 vajenk, skupno torej 47. Koncem leta je ostalo še 24 vajencev in le še 8 vajenk. Zadnjih je izstopilo med šolskim letom torej 13 in sicer vse po posebnem sklepu in dovoljenju zadrugnega odbora.

Zdelalo je 8 vajencev oz. vajenk z odliko, 2 bosta morala svoj razred ponavljati, eden je ostal neizprašan, 8 jih bo delalo ponavljalni izpit dne 1. oktobra t. l., ostalih 13 pa je dobilo dovoljna izpričevala.

Šolski odbor je sklenil na svoji zadnji seji, da bo obdaroval vse odličke ob priliki natakarskih izpitov, h katerim pripusti 5 vajencev ozir. vajenk.

Ti izpiti se bodo vršili v kratkem in bodo prizadeti o tem pravočasno obveščeni.

V kratkem se ima vršiti tudi mal poučen izlet za vse učenke in učence v Rogaško Slatino. Želeti je, da se tega izleta udeleži razen gospodov zadrugnih odbornikov in članov šolskega odbora tudi čim več učnih gospodarjev.

Novi grobovi

† **Haring Franc.** Nit življenja je pretrgala v nedeljo dne 20. aprila t. l. ob 8. uri neizprosna koščena žena splešno priljubljenemu in obče spoštovanemu gostilničarju gospodu Fr. Haring v št. Ilju v Slov. goricah. V počastitev njegovega spomina, mu je zadruga položila venec na grob. Ožaloščen družini naše sožalje, pokojnemu tovarišu pa večni mir in pokoj.

† **Karbaš Janko.** Dne 10. maja je umrl v Gradcu po težki operaciji g. Karbaš Janko, načelnik Gostilničarske zadruge v Gornji Radgoni. Kot izvrsten organizator se mu je posrečilo po dolgem trudu ustanoviti lastno organizacijo, v katerem okrilju se nahaja vse obmejno gostilničarstvo. Škoda moža, da je moral tako naglo od nas in ravno v času, ko nam je vsak zaveden stanovski tovariš prepotrben in nenadomestljiv. Naj mu bo lahka rodna zemlja, ki jo je tako ljubil. Ožaloščen rodbini naše najiskrenejše sožalje.

† **Valburga Neubauer.** Pred kratkim je za večno zaspala Valburga Neubauer, soproga gostilničarja Karola Neubauer-ja v Lajtersbergu. Prizadetim naše sožalje, pokojnica pa naj v miru počiva.

Pristna domača vina

ter prvovrstni doma prešani
jabolčnik, kakor za-
jamčeno
**pristno domačo žgano
slivovko,**

si nabavite po najugodnejši ceni pri

Florjanu Gajšek
v Loki pri Žusmu.

Zahtevajte brezplačno vzorce in cenik.

VAŠI GOSTI SO ZADOVOLJNI

ako jim postrežete k vinu tudi z Radensko kislavo vodo, brez katere ne more shajati danes nobena boljša gostilna ali restavracija. Vsaka voda pa ni za vsako vino in zato je treba, da vzamete za stara in sploh za težka in pa rdeča vina Radenski Gizelin vrelc, za kiselkasta vina pa Radenski Kraljev vrelc. Radenski Gizelin vrelc ne spremeni barve vina.

Radenska voda ima vsled velike vsebine natrija prijetno lastnost, da paralizira vinsko kislino ter napravi tako vsako vino prijetno pitkim.

Pa tudi protialkoholniku ne morete boljše postreči, kakor da mu nudite Radenski Gizelin vrelc s sadnim sokom.

Naj ne bo med nami izdajice naših interesov!

Deviza: Najboljše blago po najnižji ceni.

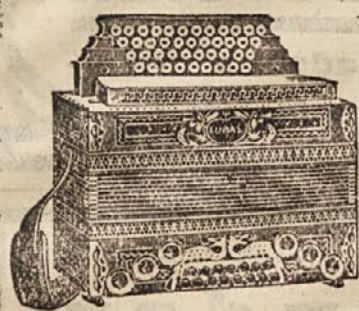
Osrednja

Ugodni plačilni pogoji.

štajerska vinarska zadruga r. z. z o. z.

Štev. ček. računa v Ljubljani
13.238.v **MARIBORU, Meljska cesta 10**

Telefon interurb. št. 2930.

nudi kot **organizacija producentov** vse vrste garantirano pristnega belega vina, tako **ljutomerčana, haložana** in **pekrčana** po najugodnejših cenah. Prvovrsta sortirana vina vedno v zalogi.**LUBAS**
harmonikeDiatonične — kromatične in
umetniške harmonike svetovno-
znane in priljubljene po tovarniških
cenah v trgovini z muzikalijami**S. PERC**

Zastopstvo za Maribor in okolico, Gosposka ulica št. 34

Pivovarna in žganjarna
Josip Tscheligi

Maribor, telefon 335.

Bock in marčno pivo.**Razno**Stole za gostilne nudi tvrdka Josip
Lindič, Ljubljana, Komenskega uli-
ca 17. Katalog stane 10 Din. Kdor si
želi stole nabaviti, lahko pošlje ta
znesek v znamkah, pa bo dobil takoj
katalog in si bo izbral primerno za
svoj obrat. Stoli se dajo že od
Din 24.15 dalje. Za vrnjeni katalog
se znesek povrne. Sklicujte se na naš
list, pa boste točno postreženi!**RAZGLAS.**Glasom razsodbe sreskega sodišča
v Celju z dne 17. 4. 1930 Kpd V 91/30/2
se je notoričnemu pijancu**Knez Bernardu,**mesarskemu pomočniku v Celju, ro-
jen dne 3. marca 1910 v Celju, tja pri-
stojen, prepovedalo posecati gostilne
za dobo treh mesecev, to je od 28. IV.
1930 do 28. VII. 1930.**FRAN ŠKOP:****Naša hrana**Mariborska gostilničarska zadruga
je izdala lično brošuro »Naša hrana«
izpod peresa g. Frana Škopa, vodje
gostiln. nad. šole v Mariboru.Brošura je pisana za najširše slo-
je in vsebuje v prvem delu zelo po-
ljudno in zanimivo razlago k čitanju
in uporabi tabel najvažnejših živil
in poživil. Tu se poučiš o veliki važ-
nosti hrane za ohranitev zdravja,
primerne teže telesa, tudi »moderne
linije«, o velikem pomenu raznih
soli, vitaminov itd.V tabelah najdeš vsa najvažnejša
živila in poživila, 170 po številu, njih
sestavo z ozirom na vsebino vode,
beljakovin, tolščice, ogljikovih hidra-
tov, t. j. sladkorja, celuloze; dalje so
v tabelah izračunane končne vred-
nosti rudninskih snovi, ki so luga-
stega ali kislinkega značaja, kalo-
rije in vitamini, ki igrajo odločilno
vlogo v današnji smotreni prehrani.Tretji del knjižice je namenjen
onim, ki se hočejo seznaniti tudi s
semitično sestavo živil in poživil.Tudi ta del je napisan tako po-
ljudno, da bo vsakdo, ki se količkaj

Zastopstvo za Jugoslavijo:

Srečko Podgornik
Zagreb, Pantovčak 1/I.**PRIMA PLATNO:**82 cm široko Din 14'—, 17'50, 22'—,
batist šifon Din 23'50, 26'—, 28'—.

Platno za posteljno perilo:

156 cm široko Din 46'—
178 cm široko Din 54'—**Znamka „Lilienwebe“**Velika izbira raznih
namiznih garnitur.**L. Putan, Celje.****PREPARATER****JOS. ZIRINGER**
Maribor, Frankopanova 1.Ptiči, sesalci itd. se naravno, izvrstno
in trajno preparirajo. Rogovi vseh vrst
in trofeje se montirajo na zrezljane ali
pa zaporne table. Prevzamem vsako-
vrstne kožuhe v belo ustrojenje. Kupujem
rogove od jelenov, srn in divjih koz itd.
Ravno tako kupujem ustreljene lisice,
kune, veverice, ptice, divje peteline in
ruševce. Prepariram v naravnem položaju

PATENT PRIJAVLJENI

PEPELNIK „HYDRO“

HIGIJENIČNA NOVOST!

HYDRO

ugasi vsak ostanek cigaret takoj!

„Hydro“ je neobhodna potreba za
vsako boljšo gostilno in
kavarno.„Hydro“ je okras za vsako mizo!
Varuje namizno perilo!
Preprečuje nevarnost ognja!
Preprosta uporaba! Največja značnost
zajamčena!

Izčrpan prospekt in cenik pošilja brezplačno:

Razpošiljalnica
„HYDRO“, Celje

V slogi je naša moč — v neslogi lasten pogin!

Elektro-automatična
hladilna napravanapravi Vaše podjetje bolj moderno,
higijenično in predvsem dobičkanos-
nejše. Zahtevajte prospekte ali pa
naš obisk.**Ignac GELLERT & Co.**

Wien III, Kegelgasse 27.

Reprezentant za Jugoslavijo:

Ljubljana, Dunajska cesta 31.

Sanatorij v Mariboru,

Gosposka ulica 49.

Telefon št. 2358

Telefon št. 2358

LASTNIK PRIMARIJ

Dr. ČERNIČ, specialist za kirurgijo.**Pravi malinovec**
limonado in oranžado
ter sadno marmelado „Nektar“

nadalje

esence za RUM in likerje

priporoča parna destilacija

Srečko Potnik in drug**LJUBLJANA, Metelkova ulica št. 13**

Telefon 21-10

URE
ZLATO SREBRO
Ant. Lečnik
 Celje, Glavni trg št. 4
KUPUJE STARO
ZLATO SREBRO

Eksportna hiša
LUNA

lastnik
Albin Pristernik
 Maribor, Aleksandrova c. 19

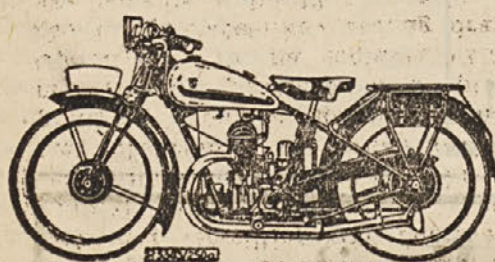
Dobro znana najcenejša trgovina potrebnin za gostilne in za dom. Najugodnejši nakup pletenih telovnikov in oblek za otroke in odrasle iz lastne pletarne.

Predtiskanje perila, namiznih prtov, obrisač itd. Razunttega galanterijsko blago, kratka roba in igrače.

Na drobno! Na debelo!

MOTORNA KOLESJA.

»P U C H« nov tip 250
 šivalni stroji znamke
 „RAST & GASSER“
 „Puch“ in „Styria“ kolesa

Ugodni plačilni pogoji. Istotam specialna delavnica zaloga vseh rezervnih delov. — Glavno zastopstvo:

Alojz Ussar,
 trgovina s šivalnimi stroji, kolesi in motorji,
 Maribor, Gosposka ul. 20-l.

Oglašujte!

Sir, salama,
pristine kranjske klobase,
slanino papricirano in pre-
kajeno, razne kons. ribe,
žganje in likerji vseh vrst,
 najceneje pri
ANTON FAZARINC, CELJE

Šampanjec „Bouvier“

Bouvier Demi sec (bela glavica),
 Bouvier sec (zlata glavica),
 Bouvier Cuvée Réservee (rdeča glavica).

Kletarstvo: Gornja Radgona.

Zastopstvo za Slovenijo:
Karel Favai, Ljubljana.

Originalna

VINA

v steklenicah
 tvrdke

Veleposestvo vinogradov
CLOTER BOUVIER

.... Gornja Radgona
 Cenik gratis in franko.

ORIGINAL LUTZ PEČI
 PATENT
LEPE-DOBRE SOLIDNE
 8majlni oklep
 Jedro kamni
 MALO GORIVA DOLGA
 PRIJETNA GORKOTA
 ter jih postavlja na licu mesta:
 Ing. GUZELJ, Ljubljana VII,
 Jernejeva c. 5. Telefon 32-52
 „Original Lutz peči!“

Peč EKONOMIA

najcenejša in najizdatnejša.

CONZ-ovi

elektromotorji

ima v zalogi

Češminovo lubje

kakor tudi vsa
 zdravilna zelišča
 kupujemo po najvišji ceni. Pišite po cenik.

G. HOFFMANN & Co., Zagreb,
 Berislavičeva ulica br. 3.

Pozor gostilničarji!

Keglje, kroglice, pipe za sode, držala za časopise itd. dobite najceneje in v izvrstni izdelavi pri

Josip Krabath,
 pipar in strugar,
 Maribor, Grajski trg 4.

Berndorf

Jedilno
 in namizno orodje

Berndorf

Skladišče Berndorf Maribor

IZDELOVATELJ SODAVICE

CIRIL KAMPL

MARIBOR, Kettejeva ul. 1

se priporoča vsem cenjenim gostilničarjem, kavarnarjem in hotelirjem.

Prijatelj!

Južno in Severno Ameriko?

Zakaj so francoske linije najkrajše in najboljše v

Zato, ker je francosko pristanišče

Le Havre najbližje **New-Yorku**
in Ljubljani, ker velikanski brzoparniki

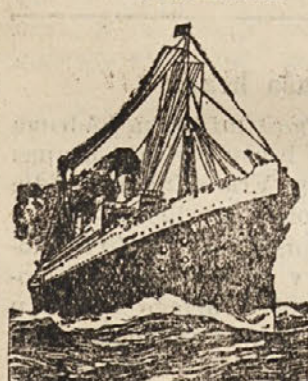
„le de France“, „Paris“ itd. so v hitrosti neprekosljivi in priljubljeni zato, ker imajo tudi v III. razredu udobne kabine in ker je izborna postrežba, okusna domača hrana in znamenito francosko vino „Bordo“ **brezplačno** pri vsakem obedu. — **Najkrajša** pot v

Južno Ameriko

pa gre preko pristanišča **Argentino.**
 Marseille 14 do 15 dni v

Cie. Gle Transatlantique Chargeurs-Réunis in Transports Maritimes

IVAN KRAKER, Ljubljana, Kolodvorska ul. 35.

Pojasnila daje brezplačno zastopnik

Delniška pivovarna »Union«

Ljubljana, Laško in Maribor

priporoča svoje prvovrstno dvojno marčno pivo, eksportni ležak

in temno pivo, varjeno po bavarskem sistemu, „Herkules“,

„Porter“ in „Bock“ vsem cenj. gostilničarjem in gostom.

Z odličnim spoštovanjem Delniška pivovarna »Union«, Ljubljana, Laško in Maribor.